

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 170 кор.

За границею:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Пощиною число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш;» не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дзюбровського (Хорунжии). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламанці неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсавнім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні доносення по 30 с. від стрічки.

Потреба живійшої і ревіційшої роботи народної.

(Ковчесь).

Замітки і погляди висловлені п. Гневошом в Przegląd-i rowszechni-ім повинні би і руску суспільність спонукати до живійшої і ревіційшої роботи в користь руского народу. Се, що п. Гневош висловлює для польської суспільности — potrzebujemy koncentracji w pracy, можна і треба в повній мірі віднести і до рускої суспільности. Є у нас вправді народна робота на різних полях, в різних напрямках, але ще у великій часті без ясно і виразно витиченої мети, дуже часто робітники йдуть собі отак навмання, кожний особняком, без належного розуміння і знання способів і доріг, якими можна би і треба досягнути витичену ціль. Тимто дуже часто нема тягlosti, нема послідовности в тій роботі і нераз наслідник починає знов аб ово роботу, замість, щоби мав даліше вести почату а недовершену роботу свого попередника.

Народна робота іде у нас вже від часу народних відродін руского народу в Галичині, але ми були не лише тим жецем, що пізно встав і пізно взяв ся за роботу, коли вже сонце стануло високо, а інші жєнці давно вже поступили на своїй ниві вперед (говорячи образно словами пок. Яхимовича), але ми й тоді не квапили ся з роботою, ми нераз її переривали або й самохіть псували і тим спричинили, що у нас все ще багато недостач, багато недомаганя, багато зроблено не так, якби могло і якби повинно бути. Досить указати на се, що руский нарід дає, як засвідчає найновіша статистика, найбільше число неписьменних в державі! А якж то показали-б ся недомаганя і недостачі, якби перейти так всі по черзі області народного нашого побуту?! Отже навіть в такім случаю, колиб се дійсна була правда, що пише п. Гневош, що Поляки почали єднати ся тепер nie dla celów zdobywczych, ani dla zwalczania Rusinów, то таки було би нам потрібно живійшої і ревіційшої роботи народної, щоби надолужити давні занедбаня, хоч троха підбїгти і зрівнати ся з іншими культурними народами.

Тимчасом так невинною не є та робота п. Козловського і єго помічників, між котрими і п. Гневош належить до пильніших і завзятійших, бо ми вже в попередних статях виказали на основі самих поглядів п. Гневоша, куди то веде та стежка в горах. А чимало ще треба собі дочитати і помїж єго стрічками.

Коли ми вказали на потребу концентрації в нашій роботі, то звернемо ще бачність і на те, що ми навіть не перевели доси обчислення і огляду наших народних сил, наших народних робітників. Вправді п. Гневош виставив нам дуже похвальне свідощтво, що Rusini, spełniając zawsze (?) bardzo ściśle (?) swe narodowe obowiązki, mają spisy szczegółowe po wsiach napewno niemniej dokładne jak Czesi (а п. Гневошоповідає пок. посол Горжїца, що Чехи мають списи капіталїстів, властителів до-

мів, купців, ремісників, термінаторів, домашньої служби і т. д., з пояснючими замітками). Одначе, на скільки нам відомо, такого докладного спису у нас нема, хоч давно би вже повинен бути. У 80-их роках зробив був для «Народної Ради» почин до такого спису пок. др. Лошнів з Тернопільщини і згодом можна було докладно засягнути інформації, хоч се було зроблено головюно з політичного становища, а тут треба би обняти всі області народного побуту.

Отже потреба не лише докладного і всестороннього огляду і обчислення народних сил, а відтак концентрації в народній роботі. Очевидно народна робота повинна опирати ся на найширшій підвалині, на роботі з долу, в найширших верствах, на роботі місцевій, бо лише тим способом можемо здвигнути тривку і добру будівлю, наколи не почнемо її від кривлі, але від підвалин. Сьвященик і учитель, судия, професор, урядник, адвокат і нотар, промишленець і купець і т. д. рускої народности повинен в своїм обсягу робити народну роботу і з свого боку спричиняти ся до подвигнення руского народу, рускої справи. «Рускі Весїди» по містах, просьвітні читальні по містечках і селах повинні бути тим осередками обопільного опізнання і єднинюваня руских народних сил.

Але читальня може успівати лише тоді, наколи попри неї ще буде райфайзенка, крамниця, господарска (а по містечках і містах ремісничка) снілка. Все те повинно робити ся і держати місцевими силами, але для оживи, для заохоти, для одноцільности і огляду роботи треба би від часу до часу приїзду людей із осередної організації.

Певно, що не легко вести навіть таку місцеву роботу, де дуже часто сьвященик і учитель, се одиноки представники осьвіченого живла і то нераз один тягне сюди, а другий туди, або зовсім не тягнуть. Певно, що й переслідованя з боку політичних загорільців і властий спинають чимало таку роботу і не один зазнавши якої прикрости, або занехує все, або утікає на Буковину. Однак колиб в такій роботі не були се одиноки, але колиб весь загаль духовенства, учительства, професорів, урядник в (особливо судових), адвокатів, нотарів і т. д. брав участь, тоді і всякі секатури не були-б так легкі і не такі страшні в наслідках.

Не хочемо тут розводити ся, як, що, де і коли треба робити, бо стоїмо за тим, щоби менше говорити про все те, а більше робити. Але вважали ми конєчним звернути з повисшої нагоди бачність рускої суспільности на неминучу потребу живійшої і ревіційшої роботи народної, тим більше, що маємо боротьбу на два фронти, з сусїдом і з домашнім хатним противником.

Заробкова еміґрація до Німеччини.

В виду доносень польських дивізіків, що якісь там люди, вибравшись на власну руку до

Німеччини, мусїли завернути ся зі стратами, бо не мали ані паперів в порядку, ані заковтрактованої праці, — оповістило «Дїло» збір інформацій з «Нар. Канцелярії» що-до виїзду на роботу до Прусів. З огляду, що все такі запити о ті інформації напливають від різних людей, подаємо єї ради на увагу інтересованим та для ужитку щирих діячів, які повинні між населенем вияснити і зорганїзувати справу зарібкової еміґрації:

Яка робота? В Німеччині потребують людей до робіт в полі і на фільварку. Потрібні робітники, котрі уміють орати, косити, сапати, ходити коло коний, коров і т. д., мушцини як і жінки. Потребують добрих косарів і таких, котрі уміють добре робити коло картофель і буряків. Бабів і дївок потребують більше, бо до робіт в полі і коло коров, та взагалі коло домашнього господарства.

Час роботи. На роботу можна їхати до Прус вже в перших днях марця, а вертає ся до краю при кінці падолиста. Ті, що хочуть їхати, повинні вже тепер роздобути книжку службову та вібрати гроші на дорогу. Робота триває від рана до вечера, але з перервами на сніданє, полуденок і підвечірок. В часі від марця до падолиста є вільна від роботи кожда недїля і 5 руских свят.

Плата за роботу. Найменше платять в Познаньщині і східних Прусах, а найліпше в Саксонії. Взагалі платять Німці за роботу на гурт (акорд). Але що ваші робітники не уміють вже на гурт робити, то контракти роблять ся на місяці. Хто хоче робити на акорд, то двір на се дуже радо годить ся. Подамо плату на наші гроші. В Саксонії платять на місяць: Хлопови, що уміє косити, від 24 до 28 корон і 80 сотиків; жінкам платять від 21 корон і 60 сотиків, до 26 корон і 40 сотиків; хлопцям платять від 19 корон і 50 сотиків до 24 корон розуміє ся на місяць. Окрім того дають добрий харч і так богато, що наш хлоп того й зїсти не годен.

Для приміру, як в Німеччині дають робітникам їсти, подаємо уступ в контракті робітників з берлінським урядом робітничим: Кожний робітник дістає на тиждень: півверта кварти збираного молока; 25 фунтів картофлі; 10 фунтів хліба хлоп, а 8 фунтів баба, дївка, чи хлопець; фунт мукки або десяту часть фунта кави; фунт гороху; фунт рижу; фунт мяса, або замість мяса 60 крейцарів; фунт смальцю; пів фунта соли. (В інших околицях дають 7 кварт молока). З того робітник не сміє нічого спродати; мусить все зїсти, а як не годен, то решту мусить віддати панови. Окрім того робітник дістає хату; жінки сплять окремо від мушцин. Хата є опалена. Кожний робітник дістає сїнник і коц.

Поденна плата в Саксонії є така: До 1. мая хлопови платять денно 1 кор. і 50 сот. до 1 кор. 80 сот.; від 1. мая до кінця серпня денно 3 кор. 30 сот., до 3 кор. 60 сот., від 1. вересня до кінця року платять нов так, як до 1. мая. Жінкам платять денно: до 1. мая півтора корони до 1 кор. 80 сот., від 1. мая до кінця серпня від 1 кор. 80 сот. до 2 кор. 10 сот., від 1 вересня до кінця року так, як до 1. мая.

В Познаньщині і в східних Прусах платять так місячно, як поденно менше. В Познаньщині платять місячно: хлопови 22 К і 80 с, бабі 20 К і 40 с, а хлопцєви 18 К. Як котрий робітник уміє і хоче робити на акорд (на гурт), то Німці з того дуже радї і більше платять. Косарєви

платять від пруского морга. На наш морг іде більше як два прускі морги. За скошене пруского морга озимини платять в Саксонії 3 К і 60 с, до 4 К і 20 с, а як збіже більше злягло, то платять навіть 4 К 80 с. За ярину платять від 3 К до 3 К і 60 с. За скошене пруского морга конюшини або сіна платять 1 К 80 с до 2 К 40 с. За оброблене пруского морга бульби платять від 12 К до 16 К 80 с. (Треба три рази обсікати і вичистити, так щоб ані сліду хвоста не було). Так само платять за бураки, як також за вибране і закопане в кінці картоплі, буряків. Як бураки машиною підривають, то за вибране платять лише 8 К 40 с до 12 К. Найгірший наш робітник заощадить за тих 7 до 9 місяців найменше 200 К. Ліпші робітники привезуть з собою по 400 і більше корон.

Кого не приймають? На роботу в Німеччині не приймають: 1) Тих, що перед груднем мусять іти до війська на виправи чи на маневри. Хто має перед груднем іти до війська, нехай до Німеччини не іде, бо єму обтягнуть з платні за дорогу і ще заплатити кару. Деякі лихі люди дурять, що жадному обов'язаному до військової служби не вільно йти. Се неправда. 2) Не приймають також вагітних жінок. Кожду вагітну жінку завернуть від границі на єї кошт. 3) Також каліки, старі і слабосильні, нездалі до тяжкої роботи, нехай не вибирають ся навіть, бо їх завернуть.

Які папери треба мати? Ідучи до Німеччини на роботу треба мати: заріткову книжку, або паспорт, або війскову книжку, або посвідчене громадске о приналежности. Робітничу (заріткову) книжку обов'язаний видати війт безплатно. Як би війт не хотів видати або не мав такої книжки, а вибираючий ся на роботу не мав військової книжки, (приміром жінка або хлопець), то нехай возьме двох добрих свідків (на що, то на кінці подамо) і жадане від него, щоб виставив таке письмо:

Громадске посвідчене. З браку робітничих книжок уряд громадскій в виставляє отсе посвідчене, котрим стверджує, що Н. Н. є в уроджений і замешкалий, веде жите моральне і може без перешкоди йти на зарібки. Під тим має бути дата, підпис війта і печатка громадска. — А як се дівчина, то ще має бути написане, що родичі, чи опікуни позваляють їй йти на роботу.

Що коштує дорога? Дорогу до прускої границі до Мисловиць кождий мусять сам заплатити за себе. Від прускої границі (від Мисловиць) аж на місце роботи платить той пан, до котрого йде ся на роботу. Як хто не выдержит при роботі цілий той час, на котрий був підписав контракт, то пан обтягне єму з платні се, що заплатив був за дорогу і не заплатити дороги з поворотом. Часами Німці дають завдаток, аби робітник міг заплатити собі дорогу до прускої границі, але се дїє ся рідко. Сей завдаток відтягають відтак з плати. Коли йде що найменше 10 робітників і коли она мають посвідчене від громади, що йдуть на зарібки, тоді всі платять тільки половину того, що коштує дорога залізницею. З таким посвідченням найтрох на пару годин перед відїздом зголосять ся

до начальника ру у на стації і зажадають для всіх робітничого білету.

Вибираючись в дорогу до Німеччини треба брати залізничий білет від власної стації аж до Освєнціма. В Освєнцімі треба взяти другий білет до Мисловиць Цілий білет їзди третию клясою до Освєнціма коштує зі: Львова 11 К 20 с, Галича 13 К 30 с, Станиславова 13 К 90 с, Коломні 15 К, Чернівців 16 К 20 с, Стрия 12 К 60 с, Скольного 13 К 20 с, Лавочного 13 К 90 с, Бучача 15 К 50 с, Кошичинець (через Тернопіль) 15 К 50 с, Чорткова 16 К 20 с, Гусятин 16 К 10 с, Золочева 12 К 30 с, Тернополя 14 К 90 с, Підволочиск 15 К. Коли вступає ся десь на дорозі і бере ся білет два або більше разів, то коштує більше.

Що робити, коли війт не хоче видати робітничої книжки ані посвідчення? Треба телеграфічно вносити жалобу і то просто до міністра д-ра Кербера в такий спосіб: Ministerpraesident Excellenz Koerber Wien.

Uriad hromadskij w powita w Nałyczyni nie chce wydaty podpisanyh robotniczych knuzozczok. Prosimy o zarządzenie. (Ту підписати тих, котрим не хотів видати).

Коли начальник стації не хотів би видати робітничих білетів (пів ціни), то так телеграфувати:

Eisenbahnminister Excellenz Wietek Wien.

Stacyja zeliznycza w w Nałyczyni nie chce wydaty podpisanyh robotnykam biletiw do Oswiecimia po znużenij cini. Żdemo na stacyi telegraficznoho zarządzenia. (Підписи). Також зараз доносити редакціям наших часописей. Крім того в кождім таким випадку треба повідомити про се „Народну Канцелярію“ у Львові — (ринок ч. 10), описуючи вірно і докладно факт, подаючи докладні імена і характер всіх осіб і докладний день та свідків, коли були, бо тільки такий вірний і до подробиць річний матеріал надає ся до посольського ужитку.

Хто може пускати ся в дорогу і коли? Хто хоче їхати на німецькі зарібки, нехай перше письменно зголосить ся зараз до „Народної Канцелярії“ і подасть своє імя, місцевість, чи може зараз їхати і чи має потрібні папери та гроші на дорогу. Люди з одної місцевости найліпше нехай зголошують ся одним євільним письмом з докладним списом пригатовлених до їзди на зарібки. „Нар. Комітет“ як буде робота, завіває сам зголошеного, щоб приїздив до Львова, або щоб їхав просто до Німеччини.

Хто до „Нар. Комітету“ завчасу не зголосить ся по інформації і хто не дістав контракту на роботу до Прус, або кого „Народний Комітет“ не закликав до Львова, той нехай не іде до Львова ані просто до Прус, бо єго або завернуть від границі, або агенти дадуть єму роботу в такім місці, де дуже мало платять, або є лихі пани і людий поневіряють.

Япаньско-росийска війна.

Стан воєнної акції.

Від послідного нападу япаньскої фльоти на Порт-Артур дня 29. м. м. нема вістки про жадне важийше, воєнне підприємство. Малі стички вивідних росийських і япаньських відділів на корейській границі не мають більшого значіння, бо навіть не можуть бути доказом, о скільки армії вже наблизили ся до себе. Як звісно, легкі відділи кінниці старають ся як найдалше передертись в загрожений неприятелем терен, щоб забрати язика про присутність і силу ворожих сил, відперти евентуально такі самі неприятельські вивідні відділи і патрулі. Важийшим є се донесене, що Росияни громадають коло Ніючвану великі маси війська. Росийські піоніри день і ніч працюють над замкненням ріки Ляйю підводними мінами. Се вказувало би на те, що в случаю висадження Япанців на півострові Ляйтун і заатакованя Порт-Артура від суші, Росияни мають намір наперти на облягаючих з заду. На всякий спосіб укріплене становиско Росиян коло Ніючвану квестіонує сильно пляни Япанців що-до здобуття Порт-Артура.

Послїдна морска битва.

Тож вернемо єще до опису послідної морскої битви, яку Япанці виконали з переважаючою силою 15 воєнних кораблів і значійшим числом торпедовців. Після найновіших вістай було між ними шість панцирників і чотири кружівники („Ізумо“, „Ювуму“, „Азума“ і „Івате“) та ще п'ять менших пивирних кружівників. Натомість Росияни мають тільки єще чотири бовві панцирники в Порт-Артурі, дальше кружівник „Боян“ (7726 бочок) „Аскольд“ (5900 бочок) і недавно направлений „Новік“, вкінці більше число торпедовців. „Ретвізан“, як звісно, не може бути направлений, бо для него за малі тамашні доки; він стоїть перед внутрішньою пристанею і своїми гарматами знаменито служить до оборони пристані, однак не може пускати ся на повне море. Три названі кружівники („Боян“, „Аскольд“, „Новік“) пустили ся були за япаньскими торпедовцями і внали в засідку окружаючої їх япаньскої фльоти. Се очайдушне, а нерозважне поведене переplatили дуже тяжко, бо „Аскольд“ мав навіть потонути, а „Новік“ стати тяжко ушкодженням, однак успів вчас, разом з „Бояном“ схоронити ся в пристани. По двогодинній стрілянни япаньські кораблі відішлинули, як кажуть, також не без знатних страт; один торпедовець потонув. Мимо того невтомленого напору Япанців на Порт-Артур, який доказує правдивість слів команд. Стофля, означуючі здобуте Порт-Артура як квестію народної чести для Япанців, здає ся, що їх підприємство є безвиглядне. Порт Артур уважають нездобутим так від сторони моря, як і від суші. Провіянтом заосмотрений на цілий рік, а впрочім до сего часу вже давно приїде єму відсіч так з суші, як і від сторони моря.

Нові вісти.

Мимо заключеного япаньско-корейского союзу, запевнюють урядово з Токіо, що корейскі війська вовсім не беруть участи в воєнних опера-

Богдан Лепкий.

ГОСТИНА.

(Дальше).

»Марто! Стелити!« — крикнув до кухонного віконця молодий панотець.

»Де?« спитав знакомий жіночий голос.

»В гостиннім покою. А швидко!« Кризь зачинене вікно бурмотів той самий голос: »Всього швидко тай швидко, так якби чоловік мав десять рук. Ігі!«

»Пошукаємо для тебе свічки — почав мій товариш, відвертаючи мою увагу від немилго бурмотіння. — А воду дати тобі також?«

»Дай, коли ласка. Хоть я, кажучи правду, не в гусячого роду.

Забрали ми свічку і воду та пішли до спальні.

Була то невеличка, вузка комната з одними тільки дверми і з одним вікном. Двері ішли до сальону, а вікно вибігало на городець. Під двома сліпими стїнами стояли два ліжка з високими заплічками. Одно було постелене а друге стояло неткнуте.

»А ти чому не казав собі другого ліжка постелити? — питаю. — Були би ми дальше говорили.«

»Того ліжка не стелить ся« — відповів коротко.

І справді, то ліжко виглядало, якби його від довшого часу не рухано. Над ним, на стїні, висїв жіночий, неакручений годинник, а біля нього стояли маленькі, білим кожушком виложені черевички. Кризь вікно видно було кілька дерев, за ними паркан, за парканом церков, за церквою знов паркан, а

дальше цвинтар з громадою деревляних хрестів і з одним кам'яним, що стояв між ними, як жіноча, біла постать з витягненими безрадно руками. Над тим всім осїнне небо, з кількома звїздами і з місяцем, що борикав ся з навалою хмар. Від дерев, від церкви і від паркану падали чорні тіні а від місяця силало ся срібло. Як хмарі перемагали його, то й срібло меркло, а як він перемагав хмарі, то і срібло мерехтіло яснійше.

Я відчинив віконце і на нас дунув зимний, вохкий воздух.

»Ти спиш при відчиненім вікні?« — спитав мій товариш і я уперве закріпив на його лиці дивний несупокій.

Замість відповіді я спитав: »А ти ні?« і почав розбирати ся.

За хвили лежав я в ліжку, любуючи ся відпочинком по кількогодинній їзді. Мій товариш сидів в но-

гах і ми говорили дальше, як други, що стрінувши ся по довшій розлуці не можуть наговорити ся до волі. Але на мое диво закріпив я, що мій співбесідник забував ся; не відповідав на питання, або відповідав не до річи, був розсіяний і невважний. В його лиці, в голосі, в цілій поваі малювало ся якесь дождиканне, непевність, тривога.

Ось вітер рушив занавісою при вікні і він зблід; ось зашелестів листок, спадаючи з галузки, а йому кров ударила в лице; ось якийсь шелест пішов по сальоні — і він зірвав ся на рівні ноги. Стояв, вдивляючись в відхилені двері і вслухуючи ся в нічну тишину.

(Конець буде).

цях і взагалі Корея поводить ся нейтрально в теперішній війні. За те з усіх сторін потверджує ся, а навіть російські жерела не укривають сего, що Китайці мобілізують війська а в арсеналах оружать ся як найспішнійше. Все вказує на те, що Китайці хотять змішати ся в теперішню війну. Воруження Іспанії набирають характеристичного значіння через те, що множать ся там прихильні для Росії овації. Російських моряків прийнято оводі оваційно в Віго в Іспанії. Публіка казала грати музику „Боже царя храни“ і королівський іспанський марш та вислухала стоячи сих гімнів. Видко, що Іспанці припускають можливість американсько-європейського конфлікту і лагодять ся до відлати за Філіппіни. Російські воєнні кораблі переїздять поодиноко через суецкий канал. Кружівник „Димітр Донський“ одержав дозвіл задержати ся там на 14 днів в цілі направи. Російські кружівники перелазують англійські та німецькі кораблі і ревідують їх, чи не везуть контрабанди; поживу признають також воєнною контрабандою. Два заквешіоновані англійські кораблі пустили на приказ царя. З Чіфу телеграфують, що в Порт-Артурі вибухнули непокої між китайським населенням, що командант Стефель не дозволив їм виїхати з Порт-Артура. Заворушення придавлено в коротці.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІ.** При змін місяця проSiamo наших Вп. Передплатників о скорє відновленне передплати, зглядко о вирівнанє залеглостей та о приєднуванє нам нових передплатників.

Новим передплатникам від 14. н. ст. марца с. р. будемо до того часу вислати „Руслана-даром“.

НОВИНИ.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат. Льва еп., Агатона; рим.-кат. Казимира. — В суботу: руско-кат. Тимофея; рим.-кат. Фридриха, Евзевія.

— **Віче в Бродях.** З Бродів доносять нам: Вівторник дня 1. с. м. відбуло ся в Бродях віче скликає повитою Народною Організацією. На віче прибуло селян звич 500 з всіх околиць Брідщини, Ловатиччини і Залозеччини. З сьвященників явили ся: о. сов. Анатоль Долиньский, о. М. Бариляк, о. Іван Каранович, о. М. Ваврик, о. В. Кальба, о. Н. Демчинський, о. сов. М. Дзєрович, о. сов. І. Чировский, о. Н. Герасимович, о. Ю. Дуткевич, о. Гр. Купчинський, о. К. Мосевич, о. Н. Ридар, о. І. Цегельский, о. І. Березинський, о. Ю. Левцикий, о. Л. Селінський, о. А. Гриб, о. М. Олексинин і о. П. Чмола. Явила ся також місцева і замісцева інтелігенція, а між ними багато чашь. На віче прибув також посол Олександр Барвіньский, а від прочих запрошених послів одержали ми листи, що важкі перепони не дали їм прибути на віче, як прим. від б. посла п. Гурика, котрий в телеграмі своїй допис, що запросини не застали его дома, проте не можуть прибути надєлав сердечні желаня „Щастя Боже“. По відкритю віча пзвіт. Народ. Організацією вибрано одноголосно головою віча Веч. о. Михайла Ваврика, пароха Підкаміня. Тут мимоходом треба зазначити, що на московськм вічу, з котрим кацапи посрамленія ради скрили ся в домі общества Качковського, хоч много Веч. Отців не було, і тій їх роботі є протавні, то якийсь „справоздатель“, їх яко учасників оголосив, а навіть поза очи до „комітета“ чи „совіта“ повибирав. Таке сталось з о. М. Вавриком, о. А. Грибом і другими, котрі надівлюють запереченя брідлячи ся такого товариства. О. Ваврик в гарній промові представив положєнє нашого народу, а почитавши посла п. Барвіньского іменем зборів, представив, що так посол Могильницький як і Гурик перешкоджені, тому о дотичних законах с. є рентонім і бюрах посередництва праці промовить також пос. Барвіньский, і уділив єму голосу. В сали настала глибока тишина, а наряд з напруженєм слухав двогодинної бесіди посла Барвіньского. Бесідник спокійно але важкими словами змалював теперішнє грізне положєнє нашого народу. Коли бесідник з черги почав говорити о бюрах посередництва праці, озвались грімкі оклики: „проч з бюрами, ми жинемо в вільній Австрії, ми маємо конституцію“. Так само спротивили ся збори одноголосно рентонім оселям і кликали до посла: „бороніть нас у Відні“. Бесідник в кінцевій промові представив поевіряєнє в деяких урядах вшехноякми нашої мови і нашого простого селянина і закінчив справою станіславської гімназії. Се, сказав, поводи, задля яких ми рускі послі вложили мандати. „Тепер Ти народе руский суди їх і мене з ними. Я старий чоловік і много вже потрудив ся для мого народу і під тим зглядом совість моя спокійна. Пора би мені вже навіть

відпочати, але наряд руский і солідарність змушують мене не уступати на разі з поля битви. Коли і Ви так думаете, то скажіть своє слово. Я скінчив“. — Тепер вибухнув наряд окликами в честь посла, що солідарно пішов з рештою рускої соймової репрезентації. Коли утишилось, уділив голосу голова зборів п. Назаревичеві, котрий подякував послові за его труді, в імени народа запротестував проти рентоних осель і бюр посередництва праці і вівзав присутних, щоби при будучих виборах віддали свої голоси солідарно на посла Барвіньского. По ній промовив горячо п. Климентий Кошак, дякуючи рівнож шан. послові за труді і в імени селян просив, щоби посол домагав ся основаня руского учительского семінарія в Бродях. Дуже гарна була промова о. Карановича з Николаєва. Він зазначив, що много в повіті і вид з ними були протавні п. п. слови в причини его угодової політики. Тепер однак, по і з огляду на сецесію ми за Вами. Ви обетали не лиш за гімназією, але враз з другими за честію народу. Тої честі нам ніхто не відре. І нині, чесній зборє, народе руский, ми маємо показати, що ми боронимо тої честі і всі одноголосно віддамо наш голос за сецесіоністами і за п. Барвіньским“. Оплески не умовкали. Вкінці на внесенє голови зборів о. Ваврика, зібрані одноголосно ухвалили Би. п. слови Барвіньскому подяку і довіре і поставили его кандидатом при доповняючім виборі. Відтак забирали голос селяни много, як Сидорчук, Пержинський, Бордуляк і други і всі протавились рентонім оселям, бюрам посередництва праці і окружним громадам, а один поставив внесенє на внесенє рад повітових яко незотрібних, і всі просили п. Барвіньского, щоби так в раді держ. як і в соймї запротестував проти тих законів по мысли ухвали віча в Бродях а 28. грудня 1903 року. Один селянин поставив внесенє, щоби вислати депутацію до цесаря проти рентоних осель і бюр посередництва праці. Віче скінчило ся о 3½ год. попол., але селяни єще до 7. год. в вечер удавались з многими справами до свого посла.

— **Тарасове сьвято у Львові.** Заходом всіх львівських українсько-русских товариств відбуде ся концерт в 43. роковини смерти нашого незабутного генія Тараса Шевченка дня 15. с. м. вівторник в сали Львівської Фільгармонії.

— **Кацапске нахальство.** Головний Виділ „Просьвіти“, який рік-річно устроєє концерт в паметі Тараса Шевченка, звернув ся до Совіта „Народного Дому“ з просьбою о відступленє салі. На сю просьбу відповів господар Лагола, що Совіт відступить салю лише тоді, коли „Просьвіта“ дасть запорукку, що на концерті не буде ніяких антицарських демонстрацій. Ся безлична відповідь обидила до крайности Виділ „Просьвіти“, одного з найповажійших товариств народних, і тому на засіданю Виділу рішено одноголосно не відповідати на письмо гасладіна Лаголи, а найняти на концерт салю Фільгармонії. Так отже кліка, що радить „Народним Домом“ відмовляє салі на концерт, яким має пошанувати ся паметь найбільшого сина України, щоби, храни Боже, не почувти гімну „Ще не вмерла“ або „Не пора Москалєви й Ляхови служити“, яким она на кождім кроці як старинні раби і смерди вислугує ся. І чи довго прийде ся терпіти сю наругу від народних зрадників і поклонників московского кнута? Чи весь руский народ в Галичині не піднесе протесту проти сєї наруги і на вічах та зборах не зазначить свого становиска, що се не дїм для вигріваня московских рабів, а власність всего галицько-русского народа! Крайна пора запротестувати проти прямого заграбленя всенародного майна жмінкою московських запроданців, а вірямо, що львівський „Народний Дім“ в найближшій будучности стане власністю цілого українсько-русского народа.

— **ВПрєєсьв. Митрополит а зарібкова еміграція.** В посліднім випуску львівських „Есархіяльних відомостей“ находимо погляд митрополитого ординарія на зарібкову еміграцію наших селян до Прує. Митрополит приєває, що така часова еміграція може принести хосєв нашому народови, позаяк в Німеччині він дієтає не лише лінійний харч і лінійний заробіток, чям дома, але притім бачучи в Німеччині висшу культуру, може відтак заводити лінійні порядки у себе народив. Однак з другої сторони митрополит звертає увагу також і на се, що така еміграція може вноді захитати віру і моральність, особливож у дівчат, що вибирають ся на заробітки без надзору родичів або старших осіб. Митрополит поручає, щоби люди виїжджаючи на заробітки, сповідали ся і причащали ся і щоби при тій нагоді духовенство поучало їх, що на чужині треба поводити ся чесно, працювати совісно, не віддавати ся пиянству і зберігати зароблений грш. Дальше остєрігає митрополит перед несовісними агентами, котрі просто торгують робітниками і радить робітникам відносити ся в справі заробітків до таких людей, котрі без всякої оплати дають робітникам інформації і поміч та вказують їм такі місця для заробітків де хлібодавці позволяють руским робітникам відпочивати в нашій сьвята. Митрополитий орди-

нарийт поручає дотичним парохам вести спис виїжджаючих людей і вислати его що місяця до ординарія, котрий відтак буде міг слідити за вливом на наряд такої часової еміграції а на случай небезпечности її спинити і притім вислати до робітників на чужині сьвященника, котрий заспокоював би на місци всякі їх духовні потреби.

— **Брєхні польської праси.** Польські газети для занепокоєня рускої сусільности, а передовсім родичів питомців духовної семінарії у Львові, розпускають ложні вісти про причину наглої смерті пок. питомця Шемердяка, немов би він помер на п'ятнистий тиф. В тій справі ми інформували ся в компетентних кругах, і нас запевнено, що недуга, на яку помер пок. Шемердяк, є доси незвісна, а донесєнє польської праси неправдиві.

— **Соціалістичні демонстрації у Львові.** Вчєра вечером в сали людowego театру у Львові при ул. Зіморевича відбуло ся віче польских і руских соціалістів при участі яких 500 студентів і студенток університету і політехніки. Віче мало метою запротестувати проти послідних домашних ревізій львівської поліції у академиків. По рефераті акад. Домбский поставив резолюцію з протестом проти ревізій і з вівзванєм до опозиційних послів, аби порушили справу ревізій в державній раді. Опісля розвинула ся довга дискусія, якої змістом були відносини соціаліських демократів до соціаліських анархістів. Вкінці ухвалено ще резолюції з бажанєм Росії погрому в теперішній війні, з признанєм для ческих соціалістів за їх антиросійські демонстрації а з погродою для галицьких москвофілів. — Віче покінчило ся коло 10½ год. в почи, почім около 400 академиків сьпіваючи „червоні штандар“ посунуло улицями Хорунщиною, Академічною і Театральною під кацапський „Народний Дім“. Поліції не було на тих улицах, тому товпа по демонстрації перед вшехпольским органом без перепони дістала ся перед „Народний Дім“. По перекольнім свисті і криках „ганьба“, „pereat“ поспало ся каміє у вікна „Нар. Дому“, а в партерї демонстранти вибили всі шибї палицями. Шкоду понєсе отже державний єкарб, бо вибито вікна в трєх клєсах рускої гімназії. Звідтам мали мабуть демонстранти пійти під російський консулят, чи, як кажуть, під редакцію „Галічанина“, але перед костелом Єзуїтів на Трибунальській площі стріляли ся з відділом п'ятиох кінних поліціянтів під проводом комісаря. Товпа заатакована з переду кінною поліцією, а ззаду відділом піших поліціянтів здусила ся на розі ул. Театральної а Трибунальської так, що в сусідній реставрації вивтєкла всі шибї вартости около 100 корон, а кількох демонстрантів перевезило ся через вибите вікно до середини. Тимчасом в товпі поспали ся під ноги поліцейских коний „штучні огні“, як „жабкі“, „вужі“ і пугаючи з грімким лоскотом, робили вражінє бєзвої канонади. Се має бути найповійший спосіб до полоханя поліцейских коний. Кілька коний справді стануло „дубом“, але тимчасом піші поліціянти і тайні агенти втиснули ся вже в середину товпи і почала ся вагітка за утікаючими на Ринок і улицю Театральною в обі сторони. По хвилі на Трибунальській площі гарцювали лише поліціянти на конях, а піші поліціянти з комісарями впали до сусідних ресторанів і переводили особисті ревізії гостей, яких відозрівали о участь в демонстрації. Поліція ходило мабуть о викритє когось з демонстрантів, що мав стріляти з револьвера. Ревізія була ґрунтовна і мимо протестів реставраторів, що підуть з жалобою до намісника, відбувала ся з всею безглядністю. Кожного гостя обмачно до сорочки і комісарі записували собі імена зревідованих. Тимчасом до дирекції поліції відводжево арештованих. Одного з арештованих котрий мабуть видавав ся дуже небезпечним, провадили два тайні агенти, два піші і два кінні поліціянти і два жовїри з головною одважу з найженями баґнетами. Арештовано лише двоє академиків, одному академикови мав агент поліції перестрїляти руку, а двоє агентів мали демонстранти побити палицями. Поліція була тої ночи сконсігнована, а в дирекції поліції була компанія війська, але не мала потреби манерувати на Трибунальське бєзвицє, бо п'ятьох кінних поліціянтів дало собі раду з пів-тисякою соціалістів.

— **Крадіж перед судом.** Парилонича, обжалованого за крадіж щідничих книжочок на шкоду Васпільнянських монастирів, засудив вчєра трибунал на 8 місяців в'язниці.

— **Словіньский університет.** Депутація Словінців була оводі у міністер-президента д-ра Кербера і предложила єму меморіал, в яким заявлено, що Словінці не протєстують проти отворєнє італійского університету, але для удержаня рівноваги народних сил, домагають ся словіньского університету в Люблянї. Др. Кербер відповів депутатації, що справа основаня словіньского університету буде поладнава в такий спосіб, що вдоволить Словінців.

— **Реалісти а ун-верситет.** З нагоди врученя міністроу просьвіти д-рови Гартлеву депутацією

